

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se oena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 136.

V Ljubljani, v petek 15. junija 1888.

Letnik XVI.

Anglija in Rusija v Aziji.

Koncem minolega meseca izvršila je Rusija velikansko delo, pomenljivo za trgovinsko in kulturno zgodovino človečanstva. Dne 27. m. m. namreč je bila otvorjena in prometu izročena zakaspiška železnica, ki je gotovo jedno prvih podjetij v zadnjem stoletju. Duh človeški more s ponosom pokazati zopet na veliko svoje delo, in Rusija pokazala je v pravi podobi svojo kulturno moč ter zaslužila pravico, da jo kulturna zgodovina uvrsti mej najvrednejše člane za napredek človeštva zaslužnih držav. Ruski vojaki polagali so železniške tračnice po neizmernih stepah in pustinjah, izsuševali močvirja, gradili velikanske mostove preko širokih vodâ ter tako Evropi odprli vrata, da v Azijo prenaša svoje duševne in stvarne izdelke in širi omiko. Prvo slavo za to delo zasluži Rusija, a pozabiti ne smemo njenih sinov, katerih eden je delo zasnoval, drugi pa izvršil. Delo je pričel pokojni general Skobelev, ko se je vojskoval s Turkmenci, izvršil pa genijalni general Anenkov, katerega je podpiral car sam.

V treh letih je neumorni graditelj izvršil progo od kaspiškega morja do Askabata, dalje preko reki Tedžen in Murgab do Merva, skozi nepopisne pustinje do Čardžuja ob reki Amu-Darji, preko Karokula, Buhare, Kermine, Katakurgana v Samarkand. Dolga je ta proga 1343 vrst ter je stala 43 do 45 milijonov rubljev. Otvorjenja te proge vdeležili so se mnogi prvaki svetne znanosti, posebno Angleži, katerim se je pridružil tudi znani rusofob Vambéry. Vsi ti možje lahko pričajo, da Rusija izvršuje svojo nalogo v Aziji in da je v onih pokrajinah popularnejša od Anglije. Rusija ne tlači svojih podanikov, marveč vredeje jim upravo in pravice, Anglija pa in druge naselbinske države ravnaajo z divjimi rodovi kakor z robovi, ki morajo služiti evropskim civilizatorjem. Kako priljubljeni so Angleži v Aziji, kaže položaj na indijskem poluotoku.

Zgrajena železnica pa ni samo splošnje važnosti za človeštvo, marveč ima za Rusijo velik trgovinski, strateški in politični pomen.

Rusije trgovina razvila se bo v srednji Aziji v veliki meri. Doslej so ruski trgovci na leto plačali Angležem okoli 100 milijonov rubljev le za „pavolo“.

Tudi druga transita trgovina med Azijo in Rusijo prešla bo večinoma v ruske roke. Iz Pariza do Kalkute potrebovali so doslej 32 dni, po novi progi na suhem bodo potrebovali iz Pariza v Kalkuto 11 dni, ne gledé na nevarnosti za blago po morji. In Vernejev Fogg ne bo brodil okoli sveta 80 dni, zadostovalo mu jih bo 50. Še večji je nove železnice politički pomen. Ob njeni progi stavi Rusija velike vojašnice in vojna založišča. Doslej Rusija ni mogla hitro postaviti na bojišče svoje armade, v prihodnje pa bo lahko v kratkih dneh poslala na tisoče vojakov na afgansko mejo. Morda ni več daleč čas, ko bo Herat v ruskih rokah, gorovje Paropomizus in Hindukuš delilo angleško in rusko ozemlje v Aziji.

Največje ovire je Rusiji delal v Evropi John Bull. Z novo železnico pa so Rusi stopili Angležem na kurje oko. Kolikor močnejši so Rusi v Aziji, toliko slabši so Angleži v Indiji. Ravno ta dežela pa je angleški trgovini in industriji bogat zaklad. Anglija bo morala v Indiji vzdrževati močno armado, da bo branila svoje koristi; armada pa stane mnogo denarja. Iz tega smemo sklepati za prihodnost, da bo Anglija nasproti Rusom v Evropi mnogo popustljivejša, v nekaterih vprašanjih celo pospeševala njihove koristi. Mnoga svetovna vprašanja reševala se bodo v srednji Aziji. Rusija se točno drži Gorčakovega programa ter hoče po daljši poti v Aziji doseči svoje politične namene v Evropi.

Govor poslanca Vil. Pfeifferja

v državnem zboru dne 18. maja 1888.

Visoka zbornica!

Glavnim govornikom izbranemu prizadevalo bi mi težave biti tolmač vseh želj častitih gospodov tovarišev, ki so me počastili s svojim zaupanjem, ko ne bi nekako slutil, da najbolje vstrežem namenom sopisanih pro-govornikov, če pri naslovu, kojega potrebščina se bo porabila za pospeševanje vinoreje, povzdigo kmetijstva, zatiranje trtne uši itd., izpregovorim besedo za zdatnejše varstvo najplemenitejše balzamske rastline, ki je v nevarnosti, za srce po-

življajočo in skrbi preganjajočo vinsko kapljico. (Veselost in dobro!)

Za posvetovanja naša določeno je le malo časa; zaradi tega bodem le nekaj minut porabil, kolikor neobhodno zahteva pomen te prevažne kmetijske stroke, od koje nadaljnega obstanka je odvisna ekzistenca mnogih družin.

Ko se je v sedemdesetih letih naselila trtna uš v solnčnih gorinah nižjeavstrijskih ter se vedno bolj razširjala, upali so vdeleženi krogi, ne verujoč v resno nevarnost, da bode neljubi nepridiprav isto takó odšel, kakor se je prikazal, bodisi vsled obnebnih vplivov, bodisi vsled svojih naravnih sovražnikov.

Le takó si moremo tolmačiti, da smo se z ozirom na krotitev te velike nevarnosti slepo vdali osodi ter mirno čakali, kedaj bo srečno ali nesrečno končala trtna uš svoje životarenje, ne da bi mi pri tem kaj storili.

Toda ta nada bila je goljufiva; iz začetkoma posamičnih in neznatnih okuženih krajev, ki bi se bili morebiti mogli, četudi z velikimi troški, zadušiti ali pa vsaj omejiti, razširila se je škodljiva trtna uš na daleč in skoraj v vse vinograjске pokrajine naše domovine.

V kronovini Kranjski v kostanjeviškem okraju bil je pred petimi leti eden sam kraj okužen, danes pa je trtna uš že v vseh katastralnih občinah tega in sosednega okraja krškega; na grozo vinorejcem prodril je ta škodljivi mrčes tudi že v vinograde političkega okraja črnomaljskega, kakor tudi sodnijskih okrajev mokronoškega in novomeškega, takó da je dejanski že celo Dolenjsko okuženo.

Kaj pa se je pri nas do sedaj storilo, da bi se odvrnil ta sovražnik? Z zakonom z dne 3. aprila 1875, drž. zak. št. 61, z mejnarodno pogodbo z dne 17. septembra 1878, z naredbami z dne 15. julija 1882, drž. zak. št. 107, in z dne 21. februarja 1883, št. 2471, ter z novelo z dne 27. jnnija 1885, drž. zak. št. 3 ex 1886, napovedal se je trtni uši boj — na papirji. Vrh tega skušali so se brezvspešno posamezni okuženi kraji zadušiti, imenovali so se deželne, okrajne in krajevne preiskovalne komisije, postavilo se je v državni proračun 23.500 gld., in konečno so se po daljšem obotavljanju ustanovila sadišča z ameriškimi trtami.

LISTEK.

Rimska naselbina v Lahovčah.

(Spisal B—c.)

(Konec.)

Stari ljudje pripovedujejo, da so že pred kakimi štiridesetimi leti nekaj loncev izkopali, in mislimo si lahko, da so jih že tudi prej dobivali. Kajti iz njive, ki nekoliko visi, spravlja se prst z griča kolikor toliko v nižavo in pridejo na griči do reči, ki so bile nekda precej globoko zakopane. In ko bi se ti lonci, ki sem jih dal jaz izkopati, ne bili razpokali in vsled tega kolikor toliko sesedli, bil bi jaz zastonj kopal. Ko bi bil še en rod minol, nihče bi ne bil več mogel priti na sled temu grobovju. Pač bi se bili izorali posamezni kosci starih loncev, ali ker so ti kosci po tvarini, debelosti in barvi popolno podobni koscem sedanjega strešnika, bi se gotovo nihče ne bil mogel meniti za nje.

V spodnjem konci vasi je pred nekaterimi leti

nekdo jel kopati glino za opeko in prišel je do osmojenega zidanja, ki je bilo po njegovem mnenju najbolj podobno pečnici za opeko. Poleg te nekdanje pečnice sem dal jaz kopati. Prišli so kmalu do debelega zidu narejenega od same opeke, ki pa je naši sedanji prav malo podobna. Nekaj je je bilo tako velike in tako debele, kakor deske, na katerih se delajo rezanci, le da sta bila oba robova na eno stran obrnena. Ko so precj opeke odkopali, prikazal se je rov ali kanal, v katerem se je nekda gotovo kurilo. Ta rov je kake tri sežnje dolg, prostoren pa toliko, da se otrok zmuza po njem, zavít je kot podkova in ima polno okroglih duškov v zid. Ker se Rimljanje niso tako vode bali kakor mi, ki živimo v zelo umazanem, a zato pa seveda v zelo razsvetljenem veku, zato sklepam, da se je tu voda grela, da so bile toplice; mogoče je pa tudi, da se je kaj prav prozajčnega smodilo.

V zgornjem konci vasi pa je stala koča, ki je pred nekimi leti pogorela in zdaj je ni več. Pri tej koči je na dvorišči neki kamen precej mole iz zemlje in o priliki vzame gostač kladvo, da bi kamen po-

tolkel v zemljo; a ko udari, napravi se luknja, in kamen štrbunkne v vodo. Tako so prišli na sled staremu obokanemu vodnjaku. Tedaj je imel ta vodnjak enako osodo z onim na ljubljanskem gradu. Da so ga šli ljudje precej „trebit“, je umevno, a zaradi prevelike vode niso dobili drugega nego dva vrča, ki sta bila visoka čez dva čevlja. Dva stara moža še to pomnita. Pozneje so na ta vodnjak zavalili mlinski kamen in otroci so se do zadnjega časa kratkočasili tam s tem, da so skozi luknjo metali kamenje v vodo in tako je vodnjak zdaj precej zasut, a vode je še vendar nekaj čevljev v njem. Na zelniku zraven tega vodnjaka so že večkrat izorali opeko (tlak).

Ker se tedaj na spodnjem in gornjem konci vasi nahaja rimsko zidovje, je gotovo, da je bila rimska naselbina na istem mestu kakor sedanja vas. Sedaj pa nastane vprašanje: v kaki zvezi je bila ta rimska naselbina s prej omenjenim grobovjem, ki je od zadnje sedanje lahovške hiše kacih osem minut oddaljeno? Ker se Rimljanom še ni sanjalo o ukazu cesarja Jožefa, da se morajo mrlič, kar je

Te naredbe in ta dejanja so pa tudi precej vse, kar je ukrenila vlada zoper trtno uš, da ohrani državi dragocene kmetijske predmete, prebivalcem pa vir zaslužkom v znesku mnogih milijonov.

Znano mi je sicer, da se morejo korenita sredstva za zatiranje uši, kakor preplavljenje vinogradov, osmojevalno postopanje z žvepljenim ogljencem in obdelovanje s sipo, izvrševati izjemno le ondi, kjer se izplača in je zemljišče za to pripravno; obžalujem pa vendar-le, da se tako malo rabi edino sredstvo, ki se je do sedaj obneslo, uvedba trdnih ameriških trt, da se pri dotičnem strokovnem poročevalcu ne zapazi resna in odločna volja obvarovati naše krasne vinograde pogina. Da se je v prošlem letu prodalo iz državne trtnice kostanjeviške 17.654 ameriških kolčev po krajearji, to vendar tudi približno ni žalostnemu položaju primerna naredba. (Prav res! na desnici.) Celó ko bi bile živice, ne bilo bi upati zadostnega vspeha brez priganjajoče odločnosti; letos zaznamovati se mora v toliko vesel napredek, da se je cena za kolče znižala z enega krajearja na šestnajstinko krajearja, kar hvaležno povdarjam.

V Franciji, gospóda moja, daje vlada — ako sem prav poučen — po kmetijski šoli v Montpellieru vsako leto velike množine ameriških rastlin vinogradnikom zastoj (Čujte! na desnici), ravno tako se godi v sosedni Hrvatski. (Čujte! Čujte! na desnici.) Tukaj je vsaj resna volja, da bi se zopet popravili uničeni vinogradi, mej tem ko pri nas prodaja vlada kolče prav po trgovski, kar ne more nikogar posebno navdušiti za vinorejo, ki je poleg tega danes takó nehvaležna, da niti ne pokriva stroškov za obdelovanje. Kdor vé, gospóda moja, koliko stroškov zahteva obdelovanje vinogradov (Tako je! na desnici), kakó težavno je vzgojevanje živice, koliko stane njihovo požlahtovanje — komaj 50% jih v najugodnejšem slučaju doraste — ta bode razumel, da se bode le malo trdnih vinogradnikov odločilo, da bi z nova nasadili svoje uničene vinograde. (Prav res! na desnici.)

Prosim Vas, gospóda moja, predočite si troške, če se hoče z nova nasaditi oral vinograda. Našli bode, da iznašajo ti troški približno: Za kopanje zemlje 160 gld., za 8000 do 12.000 kolčev 65 gld., za požlahtovanje (cepljenje) in sajenje 45 gld., za 8000 količev in gnoj 150 gld., za pletev 15 gld., torej v prvem letu skupaj 435 gld., in pri tem se niti ne računajo obresti naložene glavnice. Drugo leto treba je zopet globoko v žep poseči, plačati troške za obrezovanje, vezanje, okopovanje itd., ravno takó se mora i tretje in četrto leto v redu vzdrževati vinograd z velikimi troški, ne da bi se dosegli kakovi dohodki. (Prav res! na desnici.)

Odkod naj vzame kmetovalec potrebni denar? Ali naj živi v dolgi dóbi štirih let od zraka? Ali se more v resnici resno pričakovati, da more katerikoli kmet z ozirom na te velike troške brez tuje pomoči zmagati tolike izdaje, če se mu vspeh obeta še-le za nekaj let? (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. junija.

Notranje dežele.

Pretnje *madjarskih listov*, naj prevzame vlada v svojo upravo cerkvene zaklade rumunske in razpusti pet rumunskih gimnazij, vzbudile so mej

največ mogoče daleč od vasi pokopavati, zato se mi zdi le dvoje mogoče: ali se je naselbina raztezala bolj proti jugu kakor sedanja vas ali pa je grobovje pripadalo kaki drugi naselbini.

Omeniti moram, da se večkrat tu na polji pravi „brezdno“ kar naenkrat, ko orjejo ali pa tudi sicer se zemlja v premeru enega sežnja sesede za dva, tri čevlje globoko. Najbrže na to vplivajo podzemeljski studenci; mogoče je pa tudi, da je bil tam kje star vodnjak ali klet.

Konečno naj pristavim, da se imenuje ona njiva, kjer je bilo grobovje, „na Kalvariji“. Ker ljudje o vzroku tega nazivanja nič ne vedó in ker je to ime preveč pomenljivo, da bi se bilo po naključji pridejalo, ne moremo si drugzega misliti, nego da je to ime iz rimske dóbe, ali pa da so prvi tukajšnji kristijani tam opravljali kako pobožnost Zveličarjevemu trpljenju na čast. Odkod je pa ime Lahovče? Ljudje pravijo da odtod, ker so Lahi tu opeko delali. Mislim, da je ta razlaga popolnoma prava, ako si namesto modérnih Lahov mislimo njihove prednike, Rimljane.

Rumunci splošno srditost. „Tribuna“ piše v svojem članku „Ruski agentje“, da se morajo najboljši carjevi pomagači iskati v Budimpešti. Vsi carjevi zakladi niso dosti veliki, da bi se z njimi poplačale dragocene usluge, koje napravljaja ogerska vlada Rusiji s svojim odurnim postopanjem nasproti rumunskim državljanom.

Hrvatski sabor obravnaval bo v sedanjem zasedanju o novem volilnem redu, o organizaciji sabora, o postavi gledé zadrug in o živinozdravniškem zakonu.

Ogerski državni zbor je sprejel dne 13. t. m. predlogo o telefonu. Danes ima zopet sejo. — Državnozborni finančni odsek je potrdil vse dostavke k postavi o davku od žganih pijač, koje je sklenila zgornja zbornica.

Ogerska vlada je zaukazala, da se zgradi še eno natirje na železniški progi Hatvan-Miskolcz, ter da se mora to delo izgotoviti do dne 1. okt. t. l.

Odbor nemškoliberalnega društva v Kremsu je preplaval celo Tirolsko s prošnjami za *pomiloščenje viteza Schönenererja*. Tirolei pa niso nič kaj vneti za možaka, ki takó rad zrú na sever preko belo-črnih mejnih kolov, kajti zgorajšnjemu odboru vrnila se je neka prošnja iz Oetzthalu z opazko: „Le pod ključ z njim, ináče bo dobil (na Tirolskem) še batine!“

Tirolsko namestništvo je prepovedalo *društvu „Pro patria“* poslati zastopnika k vseučilišni slavnosti v Bologno. Isto takó je došla enaka prepoved iredentovskemu telovadnemu društvu „Società ginnastica“ v Tridentu.

Vnanje države.

Italijanske vlade boj zoper *papeža* in vero rodí že sadove. Kar zbornica pod kraljevim pokroviteljstvom teoretično obravnava, to v provincijah Crispijeva druhal že dejanski izvršuje. Iz Ligurije se poročajo gnjusni dogodki, ki so se vršili na sv. Rešnjega Telesa dan. V mesteci Mervi pomikala se je napominani dan z dovoljenjem oblastnij procesija po ulicah, na kojih je stala ogromna množica pobožnih vernikov. Naenkrat pokazalo se je na nasprotni strani dotične ulice zloglasno liberalno društvo z vihrajočo zastavo ter je surovo prodrlo vrste vernikov. Prišedši do „neba“, zasvirala je godba tega društva „Garibaldijevo koračnico“, društveniki pa so psovali duhovnike in pljuvali v obraz ženam, ki so se vdeležile spreveda. Navstala je grozna zmešnjava in le treznosti vernikov se mora pripisati, da ni tekla kri. Prebivalstvo je hudo razburjeno ter se je mestni zastop pritožil pri prefektu. — Še ostudnejši napad poroča se iz Spezzie. Od prostozidarske lože najeta druhal planila je mej klici: „Proč s Kristusom!“ na baldahin ter je hotela duhovniku iztrgati iz rok Najsvetejše. Hitro je priskočilo nekaj katoliških možakov in častnikov, kojim se je posrečilo pognati nesramne zločince v beg. In glej čudo, srečno so ti lopovi ušli, niti enega niso izročili pravici, kajti redarstvo odlikovalo se je tudi tukaj, kakor navadno pri vseh enakih prilikah, s svojo — nenavzočnostjo. — In pri tacih razmerah treba je bilo novega kazenskega zakonika zoper duhovščino?

Srbski nadškof v Niši, Zmagoslav, umrl je predčerašnjim v 91. letu svoje starosti. — Vrednik „Veliki Srbiji“, Katjanski, je bil obsojen zaradi tiskovnega prestopka na eno leto zopora. — V Srbiji ni vse takó, kakor zatrjujejo Krističeva glasila. Na več krajih so neznani zločinci iztrgali železniške šine. Poroča se iz okrožja Užice, da so oblastnije zaprle veliko radikalcev. V Belgradu je redarstvo odvedlo v ječo vrednika „Odjeku“, Stefana Miličevića, češ, ubežati je hotel zaradi necega tiskovnega pogreška. — „Mosk. Vjed.“ pa so iz Belgrada celó izvedele o ministerski krizi, ki se poglavitno obrača zoper Kristića samega. Kralj se neki huduje nad njim, ker mu ni hotel pomagati, da bi se preklicala ustava, ter sedaj išče ubogljivjših ministrov. Akoravno ta zadnja vest kot taka ni posebau verjetna, vendar je čudno to, da niti vladna poročila ničesa ne vedó povedati v zadnjem časi o delovanju ministerskega predsednika Kristića.

Iz *Bolgarije* dohajajo v enomer vesti, ki potrjujejo, da bo tudi v Sofiji v kratkem izbruhnila ministerska kriza. Stambulov, ki se je poročil, brani se neki vrniti v prestolnico, dokler ne bo potrjena razsodba zoper Popova. Princ pa ne dela pregla-vice samo razpor v kabinetu, marveč tudi še neka druga važnejša zadeva. Kakor se brzojaví pariškemu „Tempsu“ iz Sofije, odstopilo bo skupno ministerstvo, ker so državne blagajnice — prazne. Ministri skušajo sicer pregovoriti princesinjo Klementino, naj osebno jamči za novo posojilo, koje tako nujno potrebuje dežela, a princesinja ima menda že prebitke izkušnje ter noče o tem ničesa slišati. Princesinja Klementina namerava čez poletje ostati v Kazanliku, v divni Rožni dolini; za visokega gosta pripravljeno je že stanovanje v tamošnjem samostanu. — Vlada je naznanila nemškemu konzulu izid preiskave v znani ruščuški zadevi. Neki carinski uradnik je bil odstavljen, obistinila pa se ni vest, da so se vdeležili tega izgreda tudi nekoji častniki.

Avstrija in Nemčija naznanili ste *rumunski* vladi, da bi jima ne bilo všeč, ko bi se Rumunija vdeležila pariške razstave leta 1889. Rumunija je neki pripravljena ravnati se po tem nasvetu, kar bi pa skoraj gotovo zopet razburilo tamošnje duhove, ki so že itak prevročekrvni. — Vsled nujnega priganjanja

berolinskega kabineta utrdili se bodo tako Bukarešt, kakor tudi vsi kraji ob rekah Seretu in Prutu z nasipi in železnimi stolpi, in sicer po načrtu stotnika Müllerja iz nemškega velikega generalnega štaba, ki bo tudi vodil ta utrjevanja. Nemčija deluje na celi zapadni progi zoper Rusijo, da bi jo osamila in odtujila Franciji.

Ruski car bo v drugi polovici meseca avgusta prišel v Elizabetgrad nadzorovat vojno, ki se bo zbrala mej tem mestom in Kremenčukom. Dvorni komornik, knez Oboleski, je došel že v Elizabetgrad, da priredi vse potrebno za carjev prihod. — Petrogradski krogi zatrjujejo, da bo prišel kot ruski pooblaščenec na italijanski dvor namesto barona Uexkuella dosedanjí tajni svetnik v ministerstvu zunanjih zadev, pl. Vlangali.

Zasobne vesti iz *Nemčije* zatrjujejo, da izvestja o zdravju nemškega cesarja že teden dni niso več istinita. Rak je snedel bolniku pokrovček krljčev ter je vsled tega cesarju nemogoče zavživati zadosti jedil. — Ubogemu vladarju pa ne prizadeva skrbi in težav samó zavrtna bolezen, marveč tudi mogočni kancler Bismarek, ki kaže svoje nasprotstvo cesarju celó s tem, da prireja častne obede v proslavo Puttkamerju, kojega je odstavila vladarjeva volja. — Govori se o razporu mej Bismarkom in pravosodnjim ministrom Friedbergom, koji slednji je vložil bajó svojo ostavko. Splošnje pa se pritruje, da s Puttkamerjevim odstopom še ni končana ministerska kriza.

Francoski predsednik Sadi-Carnot je obljubil, da bo obiskal Havre; na tem potovanju spremljal ga bo ministerski predsednik Floquet. — Boj zoper italijanske delavce še vedno ni končan. Minole dni moralo je nad 300 Italijanov zbežati v gozde pri Fonville-u in Vessyju v departementu Haute-Marne, ker jih je napadlo 500 francoskih delavcev. Prosili so brzojavnim potom italijanskega veleposlanika v Parizu pomoči, da se bodo mogli vrniti v domovino.

V *Angliji* potisnila so vsa notranja in zunanja politiška vprašanja v ozadje žalostna poročila iz Potsdama o nemškem cesarju. Listi pišejo, kakor da bi bila že nastopila katastrofa. Zadnje vesti se glasé, da se je v kratkem bati najhujšega.

„Journal des Débats“ je izvedel iz Londona, da bo *Anglija* zahtevala, naj se odstrani iz *Egipta* Muktar paša, ki je bajó provzročil ministersko krizo.

Pri *belgiških* volitvah propali so popolnoma liberalci, ki opravičujejo svoj poraz s tem, da so ga zakrivilí naprednjaci, ker se niso hoteli združiti z njihovo stranko.

Španski generalni kapitan Martinez Campos je pisal dne 11. t. m. ministerskemu predsedniku Sagasti, da bo izročil poveljništvo prvemu svojemu častniku, ako ne bo sprejeta njegova ostavka. To pismo je menda pospešilo ministersko krizo. Dne 12. t. m. sešel se je ministerski svet k seji, ki je trajala do 2. ure po polnoči. Sklenilo se je, da odstopijo vsi člani ministerstva. Da se tem lažje sestavi novo ministerstvo, pretrgalo se je zasedanje zbornice. Ostavka Martineza Camposa je bila sprejeta, isto tako pa je kraljica tudi potrdila odstop kabineta ter naročila Sagasti sestavo novega ministerstva.

Turški finančni minister je prevzel portfelj za javna dela. Zihni paša, minister javnih del, postal je namesto Mahmuda paše finančni minister.

Grška vlada obravnava z nekim angleškim konzorcijem zaradi nove železnice od Aten preko Larisse do makedonske meje. Konzorcij je obljubil, da bo skušal pregovoriti Turčijo, naj dovoli turško-grško železniško zvezo. — Zbornici je predložila vlada načrt o vravnavanji rek, osuševanji mnogih barjev in jezer in napeljanji vode na planjave v Tesaliji. Troški za ta dela so proračunjeni na 25 milijonov drahem, finančni uspeh pa je izračunjen na 46 milijonov.

Izvirni dopisi.

Iz *Trsta*, 10. junija. (Vinske razstave otvorjenje.) [Konec]. Finančno ministerstvo je dovolilo loterijo o priliki tržaške razstave. Loterija obsega 111 dobitkov v skupni vrednosti 1470 gld. in sicer glavni dobitek 200 gld., 2 dobitka po 50 gld., 3 po 40, 5 po 30, 20 po 20, 20 po 10 in 60 po 5 gld. Dobitki so najboljše vrste razstavljenega vina. Zrebanje bo o zaključku razstave.

Tukajšnja kupčijska in trgovinska zbornica in mestni zbor sta prosila vlado, da bi se prosta luka namesto koncem leta 1889 odpravila še le s 1. julijem 1890. l., pa, kakor poročajo dunajski časniki, je menda malo upanja, da bi vlada v to dovolila, ker, kakor časniki naravnost pravijo, „Tržačani ne zaslužijo, da bi še dlje uživali dobrote proste luke“. In to je vendar dosti jasno povedano, tudi drugod bi bilo dobro malo take eneržije, potem bi se pa naši nekoji Tržačani že streznili in ne škilili bi vedno čez veliko lužo.

Ravno sedaj popisujejo na dolgo in široko, kaj in kako se vse za las natanko v Boloniji godí, kako so vseučilišni dijaki dobili celega vola od svojih

sodrugov padovanjskih, velik sod vina od onih v Turinu in 70 kgr. tehtajoč velik sir od sodrugov iz Parme, velike hlebe kruha od vseučilišnikov milanskih; kje in kako bodo vse to pod streho spravili. Naznanjeno je natanko, kako so nemški „burši“ bili občudovani vsled njih oprav in kako so ti, ko so se jim predstavili vseučilišniki iz Rima, potegnili svoje meče in začeli vpiti: „Viva Roma intangibile“, kako so se prijazno sprejeli visokošolci nemški in francoski, da so pa vsem tem vozečim se v kočijah laški dijaki konje spregli in sami je peljali v mesto. Vse to popisujejo sedaj tukajšnji ultra-časniki, kolikor je mogoče obširno, ko vendar nikogar toliko ne zanima, kakor samo njih patrone, med tem, ko so ob otvorjenji tukajšnje vinske razstave pisali komaj dvajset vrstic. Gotovo vsak vidi, kam pes tace moli!

„Lloydovo“ upravnništvo je odpustilo že precejšnje število delavcev in sicer sedaj najbolj mladih; za temi pa pridejo tudi drugi na vrsto. Kakor se poroča, zahteva ogerska vlada posebno plovno črto iz Reke v Zadar med hrvatskem Primorjem in kvarnerskimi italijansko-dalmatinskimi otoci; tako bode Zadar združen po direktni črti skozi Reko z ostalo državo in ne samo kakor do sedaj s Trstom. Zopet nekaj za Reko od madjarske vlade!

V soboto zvečer se je vojnega kora poveljnik Kuhn odpeljal od tukaj v Pulj, da pregleda tamošnjo posadko; od tam se vrne, kakor se poroča, nazaj v Trst jutri.

Otvorila se je v četrtek v Dalmaciji železnica dolga 20 km. Siverić-Knin na hrvatsko-bosenski meji. Pri otvorjenji je bil navzoč sam predsednik državnih železnic, baron Czedik, kateri se je od doli na povratku na Dunaj mudil v soboto v Trstu.

Bosensko-hercegovačka narodna dionička banka s sedežem v Sarajevu se ustanovlja. Ustanovnega kapitala bode 100.000 gld. in bode sestavljen iz 5000 delnic po 200 gld.

Jako vroče imeli smo že tukaj prejšnje dni — do 30° C. v senci. Nekaj dežja v soboto in včeraj zjutraj precéj velika ploha pa je nekoliko ohladilo vročino, da je bilo danes zjutraj precéj hladno, samo 20° C., ko je bilo že prej skoraj teden dni okoli 24° C. v tem času. Zato se je zopet malo oživilo v naravi in je veliko bolj sveže videti vse, kakor pa prej, ko je kazalo, da se že vse posuši.

Iz Bosne, 6. junija. Gotovo še ni pozabljen čitateljem „Slovenca“ in „Zgodnje Danice“ pokojni naš misijonar, g. Valentin Lah. V spominu je še redka vnetost njegova za blagor izročene mu čede in za opravo uboge svoje cerkve; vsaj ste se lahko poučili o tem iz preobilih njegovih poročil. Vzgradil je večinoma iz nabranih milodarov dostojno cerkvico, in mnogo cerkvene oprave darovali so mu njegovi slovenski rojaki-tovariši. Kdor tega ne veruje, čita naj nekatere letnike „Zgodnje Danice“. — Žal, gospod Valentin izdihnil je blago svojo dušo vsled krutosti divjih roparjev. Ostavil je precejšnje premoženje (cenjeno nad 10.000 gld.) in to brez oporoke. — Pred kratkim prišli so mi v roke cenilni zapisniki Lahove zapuščine; pregledaval sem jih iz radovednosti in jako sem se moral čuditi videč, da se nahaja tu notri cenjena tudi cerkev, altarij in sploh vsa cerkvena oprava. Zeló bridko se mi je zdelo, ko sem se spomnil, da je ravno ta cerkvena oprava največ darilo slovenske duhovščine, bodisi v novcih ali blagu. Imetje, koje je narastlo večinoma po milodarih, kakor se kaže, prodalo se bo. Kaj bi rekel gospod misijonar, ko bi vstal sedaj iz groba? — Gotovo bi ne odobral tega. — Dobro bilo bi torej, da bi se vsaj to otelo, kar je možno, ker sicer vse pripade drugim ljudem, kar si je on v potu svojega obraza zgradil. Čas je torej še, da se kaka vplivna oseba potegne na pravem mestu za to stvar, da se izvrši ravnopravno, kar je gotovo želja vseh onih, ki so podpirali pokojnika z blagodušnimi svojimi darovi, in kar bode tudi največji sreča zapuščenih Lahovih vernikov v Dubici Bosanski. V ta namen napisane so te vrstice.

Poročilo

o osepnicah v Ljubljani od meseca novembra 1887 do aprila 1888.

Že v začetku meseca aprila 1887 pokazali so se v Ljubljani posamezni slučaji osepnic in je bilo v bolnišnici za kozave na Poljanah od dné 4. marca do meseca oktobra vpisanih 11 slučajev. Koliko jih je pa v tej dōbi zbolelo po mestu, tega ni bilo mogoče dognati.

V tem času zboleli so posebno prebivalci predmestja Poljan, sosedje bolnišnice na Poljanah, otroci zavoda „Collegium Marianum“ in Lichtenthurnove hiše, ter jih je tudi nekoliko pomrlo.

Od dné 1. oktobra naprej rastlo je pa število kozavih na Poljanah, razširjale so se osepnice hitro čez Poljane in šentpetersko predmestje v notranje mesto ter je bilo od dné 1. oktobra do dné 17. novembra 1887 v bolnišnici že 19 osepničastih.

Vsled ukaza c. kr. deželne vlade pričel je mestni magistrat dné 20. novembra predlagati tedenske izkaze, pričenuši z dnem 17. januarja 1888, kojega dné se je proglasila osepniška epidemija, do dné 27. aprila 1888, t. j. do konca epidemije pa dnevne izkaze. Ker je bilo že dné 20. novembra 1887 v mestu 20 bolnih, smatrati se mora ta dan pričetkom epidemije, akoravno se je slednja proglasila še-le dné 17. januarja 1888.

Zbolelo je po naznanilih zdravnikov in privatnih oseb po objavi sanitarnega nadzornika od dné 20. novembra 1887 do dné 27. aprila 1888. leta 643 oseb, in sicer 311 moških in 332 ženskih, in ker je dné 20. novembra ostalo 20 bolnikov, zbolelo je tedaj vsega skupaj 663 oseb, t. j. bolnikov, koji so bili magistratu prijavljeni. — Število civilnega prebivalstva ljubljanskega iznaša koncem 1887. leta 26.026 oseb, tedaj je zbolelo od tisoč prebivalcev 20,5 %.

Zbolelo jih je pa v resnici več; mnogo jih namreč ni bilo naznanjenih, ker so se stanovaleci dotičnih hiš bali kontumacije, vsled koje bi bili izgubili svoje delo in zaslužek, mnogo pa se je tudi bolnih odpeljalo iz mesta domov.

Po posameznih okrajih je zbolelo:

v I. okraji s	3891	prebivalci	93	oseb,
„ II. „ „	6901	„	176	„
„ III. „ „	7350	„	194	„
„ IV. „ „	6525	„	143	„
„ V. „ „	1352	„	37	oseb.

Izmed 643 zbolelih je bilo oskrbljenih v bolnišnici na Poljanah 117 oseb, v bolnišnici v Trnovem 53 oseb, z domačo postrežbo 473 oseb.

V vojaški bolnišnici je ležalo 5 bolnih vojakov.

Dné 27. aprila je še ostalo 17 bolnih, koji so bili oskrbljeni v bolnišnici na Poljanah.

Po mesecih je zbolelo od dné 20.—30. novembra 15 oseb, meseca decembra 75, januarja 240, februarja 200, marca 89 in aprila 24 oseb.

Da se izvé, kakov vpliv je imelo cepljenje in revakcinacija na tek bolezni, poklicane so bile vse stranke, ozdravljeni, sorodniki itd. Po povedbi teh bilo je od 473 oseb cepljenih 180, necepljenih 260, revakciniranih 16, v 17. slučajih pa se to ni dalo dognati.

Po starosti je zbolelo: a) cepljenih: do 1. leta 4 osebe, od 1.—5. leta 10, od 5.—10. leta 10 oseb; b) necepljenih: do 1. leta 12 oseb, od 1.—5. leta 105, od 5.—10. leta 73 oseb.

Od 10. leta naprej pa je število onih bolnikov večje, ki so bili v mladosti cepljeni, največje mej 20. in 30. letom.

Ta okoliščina kaže, da ima cepljenje moč povprek 10 let, potem pa jo izgubi in je z nova revakcinacija potrebna.

Iz odgovorov poklicanih oseb se ne more sklepati, ali je bil tek bolezni težak ali lahak, ker vidi vsakdo bolezen s svojimi očmi.

Zanesljivo in poučljivo pa je opazovanje v bolnišnicah na Poljanah in v Trnovem.

Pri 170 bolnih, ki so ležali v teh bolnišnicah, je bil tek bolezni: a) pri cepljenih: lahek 67, težak 20, smrt nastopila 6krat; b) pri necepljenih: lahek 12, težak 31, smrt nastopila 34krat.

Te številke, kakor tudi zgorajšnji razločki mej cepljenimi in necepljenimi, govoré jasno o potrebi cepljenja.

Pod naslov „cepljeni“ všteli so se tudi stari ljudje, ki so bili cepljeni že pred 40 leti in pri kojih se je, kakor že povedano, že zdavnej izgubil učinek cepiva; ti bi se morali tedaj prav za prav vračuniti mej „necepljene“.

(Dalje prih.)

Dnevne novice.

(Družba sv. Cirila in Metoda.) Kakor se nam poroča, bode šentjakobsko-trnovska podružnica slovesno praznovala god svojih zavetnikov sv. Cirila in Metoda. — Tudi s Koroškega čujemo, da bodo nekatere podružnice dan 5. julija

praznovale s slovesno službo božjo za vse družbenike. Posnemanja vredno!

(Konvertovanje kranjskega zemljiščno-odveznega dolga.) Deželni odbor je povabil več bančnih zavodov, naj vložé svoje ponudbe zaradi konvertovanja zemljiščno-odveznega dolga v znesku 4 milijonov. Obravnava o vloženih ponudbah se bo jutri vršila v Ljubljani.

(Dramatično čitanje) priredita jutri, v soboto, zvečer na vrtu čitalnične restavracije g. Adam Mandrovič, ravnatelj, in Andrija Fijan, igralec zagrebskega deželnega gledališča, z nastopnim vspešdom: I. „Kohan in Vlasta“, 1. del: Svatba. Spisal dr. Fr. Marković. — II. „Mej dvema stoloma“, šaljivi solo-prizor, prevod iz francoščine. — III. Veliki prizor 3. dejanja iz „Kralja Learea“. — IV. „Strmogled“, spisal Šenoa. — Mej posameznimi točkami in v začetku poje oktet čitalničnih pevcev. Sedeži dobivajo se pri kustosih v čitalnici (trafika).

(„Narodna šola.“) Dne 6. t. m. je zboroval odbor „Narodne šole“. Iz poročila posnamemo, da je imelo društvo dohodkov 1160 gl. 43 kr., troškov 887 gl. 14 kr., torej je ostalo na razpolaganje za prihodnje leto 273 gl. 29 kr. „Narodna šola“ deluje sicer že 16. leto, vendar njen obstanek ni takó zagotovljen, kakor zahteva njen smoter, ker podpore večkrat izostanejo. Društvenikov je imela „Narodna šola do meseca junija a) 71 ljudskih šol, ki so vplačale 321 gl. 94 kr., dobile pa učnih pripomočkov za 527 gl. 20 kr.; b) 60 učiteljev, ki so vplačali 156 gl. 11 kr., šolskega blaga pa prijeli za 300 gl. 11 kr. Dalje je podarila „Narodna šola“ za uboge učence 23 ljudskim šolam učil za 103 gl. 6 kr. Brez blagodušnih darov bi „Narodna šola“ nikakor ne mogla zadoščevati svojemu nalogu, zato naj bi rodoljubi to društvo po močéh podpirali! — V proslavo štiridesetletnice cesarjeve razpisal bo odbor darila raznim ljudskim šolam.

(Srebrni križec za zasluge) podelil je presvetli cesar korporalu Josipu Dularju, domačega pešpolka št. 17, v priznanje izredno vrlega in odločnega postopanja, ko je prijel vojaškega beguna.

(Umrl) je dné 9. t. m. g. Dominik Rizzoli, lekar v Novem mestu. Bil je več let mestni župan in obče spoštovan prijatelj narodu slovenskemu. N. v m. p.!

(Umrl je) v Žavljah mestni zastopnik tržaški g. Anton Križanac, katerega so Slovenci volili, ki pa je navadno glasoval z nasprotno stranko. Vendar „de mortuis nil nisi bene!“ N. v m. p.!

(Izpred porotnega sodišča.) Na smrt je bil obsojen včeraj 26letni posestnik Franc Zevnik iz Št. Jurija pri Kranji zaradi roparskega umora. — Danes dopoldne vršila se je obravnava zoper Jožefa Javornika iz Zarečja zaradi hudodelstva uboja, oziroma sokrivde. Na večer dné 30. aprila prišli so s somnja Jožef Javornik, mati njegova in dve sestri v krčmo Antona Rolha v Zarečji. Malo pozneje stopil je v krčmo Anton Družina. Zaradi družinskih razmer sklenil je Jože Javornik Družino preteptati ter je z Janezom Prelogom stopil za odhajajočim Družino. Prelog udaril ga je s palico, Javornik pa z debelim kamnom na glavo, potem pa sta nezvestnega vrgla v bližnjo mlako. Po izpovedbi zdravnikov bil je vdarec s kamnom povod smrti. Porotniki so stavljeni jim vprašanja enoglasno potrdili in sodišče obsodilo je J. Javornika na 4 leta, Janeza Preloga pa na 18 mesecev težke ječe z mesečnim postom.

(V Celji) pričakovali so ljudje v ponedeljek napovedanega dunajskega rabeljina Seyfrieda, da obesi roparja in morilca Jurija Zorina. Ponedeljek je prišel, a Seyfrieda ni bilo.

(V Mariboru) krstili so te dni več cest po osebah, ki so si pridobile za mesto zasluge. Ena se imenuje po sedanjem županu „Nagyjeva cesta“, druga je dobila ime po pesniku „Hilariju“ (baron Ferdinand Rast) „Hilarijeva cesta“, tretja je „cesta cesarja Jožefa“ in doseđanji „krojaški drevored“ bo odslej imenovan „Kokošinekova cesta“.

(Pet živinozdravniških služeb) v XI. razredu razpisalo je c. k. namestništvo za Štajersko. Prošnje do 15. julija t. l. c. k. namestništvu v Gradci.

(Centralno pokopališče) pričeli so delati v Gradci. Prvo poslopje, ki je zidajo, je za upravnništvo pokopališča odločeno in stoji na samem. V njem bode tudi mrtvašnica za razkuževanje mrličev.

(Iz Gradca), dne 14. junija: Danes se je pripeljal semkaj z Dunaja Don-Carlos s soprogo in dvema princesinjama, obiskat Don-Alfonza, ki tu živi.

(Morski volk,) ki Trsta nobeno leto ne pozabi, oglasil se je ondi v miljski luki tudi letos. Videli so ga nekateri ribiči, ki trdijo, da je tri metre dolg.

(Iz Banjaluke) poroča se nam z dné 12. junija: Cesarjeviča Rudolfa iznenadilo je vedenje bosenske častne stotnije, koji sta poveljnika major Rabatić in stotnik Grozdanić. Vojaci, vsi rojeni Bosnjaki, stopali so izborno pri defilovanju; cesarjevič je vojake pohvalil v hrvatskem jeziku. Pri sprejemu bilo je prisotno katoliško duhovništvo s škofom Markovičem na čelu, dalje srbski duhovniki, prior trapistov, župan Keglerović (mohamedanec) in mnogo dam. Povem naj še končno, da sta bila cesarjevič Rudolf in cesaričinja Štefanija nastanjena v zasebni hiši odvetnika dr. Kiofutarja. Neki tukajšnji fotograf slikal je več skupin (Turke in cigane, Srbe in Srbkinje itd.) za cesaričinjo Štefanijo, ki je svoji hčerki Elizabeti naročila bogato narodno, hrvatsko obleko.

Telegrami.

Potsdam, 15. junija. Cesar Friderik je ob 11. uri dopoldne mirno umrl.

Serajevo, 15. junija. Prestolonaslednik in prestolonaslednica sta se včeraj sprehajala skozi bazarje, ogledala si več mošej ter potem pila črno kavo v turški kavarni, ki je zunaj Višegradskih vrat. Milostivost in priljudnost njujina ste vzbudili splošno navdušenost. Po obedu sta visokosti obiskala vojaško kazino, kjer je pravoslavno prebivalstvo priredilo starosrbski svatovski spreved s plesom. Prestolonaslednica si je dala predstaviti vdeležiteljice svatovskega spreveda. Ob 10. uri sta zapustila visokosti mej navdušenimi klici kazino. Ob 6. uri zjutraj je prestolonaslednik z nadvojvodo Otonom in baronom Appelom odpotoval nadzorovat v Fočo.

Potsdam, 15. junija. Po noči se ni bistveno predručilo vznemirjajoče stanje cesarjevo. Cesarska družina je bila do pozne noči zbrana v Friedrichskronu. Cesarica je od 4. ure zjutraj zopet pri bolnikovi postelji.

Tuji.

13. junija.

Pri **Matiču**: Ferdinand Seidl, iz Linea. — A Sonntag, posestnik menažerije, iz Mittelbexbacha. — Florijan Andre, hotelir s soprogo, iz Pulja. — L. Robitschek, trgovec, z Dunaja.

Pri **Stonu**: Avgust Bunzl, podvodja, z Dunaja. — Josip Karasek, Sternberg, trgovca, iz Moravskega. — J. Günl, trgovec, iz Prage. — Franc Innocente in Jurij Kreigher, iz Poštojane.

Pri **Južnem kolodvoru**: Josip Bettelheim, potovalec, z Dunaja. — L. Frankl, z Ogerskega. — Josip Goljanšek, trgovec, iz Gorice. — Franc Dejak, z Dunaja. — I. Kavčič, iz Javornika.

Pri **Avstrijskem caru**: Ivan Kretzer, načelnik postreškov, iz Zagreba. — J. Gantar, učitelj, iz Studenca.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

15. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	79 gl. 15 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16% "	80 " 90 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " 70 "
Papirna renta, davka prosta	93 " 95 "
Akcije avstr.-ogerske banke	859 " — "
Kreditne akcije	284 " 90 "
London	126 " 45 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 03 "
Cesarski cekini	5 " 95 "
Nemške marke	62 " — "

Potrjim sreem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalostno vest, da je naš preljubljeni soprog, oziroma oče, ded in tast, gospod

Josip Košmelj

v sredo 13. t. m. ob polu 3. uri popoldne po dolgi mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče v 70. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb boče v petek 15. t. m. ob 3. popoldne na pokopališče sv. Frančiška v Železnikih.

Sv. zadušne maše se bodo brale v podružni cerkvi sv. Frančiška.

Ranji bodi priporočen v blag spomin in molitev.

V ŽELEZNIKIH, dné 13. junija 1888.

Ana, soproga. — France, Blaž, Luka, Josip, Matevž, Rotija in Katarina, otroci. — France, Tonček, vnuka. — Tončika, Minka, vnukinja. — Eliza Košmelj, roj. Potočnik, sinaha. (1)

Vremenske sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	razmera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.	734.3	19.8	sl. vzh.	jasno	
14. 2. u. pop.	733.3	26.8	sr. jvzh.	del. jasno	0.00
9. u. zveč.	732.1	19.8	sl. jzap.	"	

Čez dan veterno jasno; zvečer nekoliko oblačno. Srednja temperatura 22.7 C., za 3.7° nad normalom.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

no pozameritjo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapcirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popol-

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmastrazen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

prilagojena prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče dela v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočila za prekupec so oljnat barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firnežu najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela. Cenilnik s podobani zastoj in franko.

Ne zameniti z Radgonsko, to je Radkersburger.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goric.

Kot zdravilna voda.

Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kisleci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek valed prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda.

Vsled obilne oglene kisline in oglenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena poživljajoča pijača. Pomešana s kistim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo.

Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatno, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja.

Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorkoto. Škšnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gold.)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo.

Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vestranski potrdili. Položil je koške kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, matrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavniške prevlake so postajale vedno manjše ter končno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enačih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske slatine na Štajerskem.

(17) V zalogi imata kislá vodo Ferdinand Plantz in Mihael Kastner v Ljubljani.

Slomškovih zbranih spisov

IV. knjiga: različno blago.

(I. del: „Šola in odgoja“ str. 180; II. del: „narodna politika in narodno gospodarstvo“ str. 183—354; III. del: „razna poučna tvarina“ str. 357—428 do biva se izvod po 1 gl. pri izdajatelju: Mih. Lendovski, župniku v Makolah (Maxau b. Pölschach); III. knjiga, životopisi, str. 397 pa po 70 kr. Po ravno isti ceni tudi po vseh slovenskih bukvarnah! Prva in druga knjiga ste pošli; Val. Orožnovih pesni je še nekoliko izvodov na prodaj po 40 kr.

Pete knjige: „Slomškovi „pastirski listi““ ni mōči izdajati, dokler za III. in IV. tiskovni stroški niso poravnani.

Spominjajte se Ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobrih.

„Kmetovalec“

je edini slovenski, gospodarski list s podobami. „Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi polji. „Kmetovalec“ prinaša poljedelske, živinarske, vinarske in druge članke, gospodarske novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete. „Kmetovalec“ stoji na leto 2 gl., za gg. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gl. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobi vse izišle številke tistega letnika.

„Vrtnar“

je list s podobami, ki prinaša sad-jarske in spleh vrtnarske članke. „Vrtnar“ izhaja dvakrat na mesec. „Vrtnarja“ dobi naročniki „Kmetovaleca“ zastoj. (8)